

Nr 346.

Av herr **Hollertz m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 49, angående anslag till reseersättning till nämndemän.

Genom proposition nr 49 till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t hemställt, att riksdagen för bestridande av reseersättning till nämndemän för budgetåret 1931—1932 anvisar ett extra förslagsanslag av 255,000 kronor.

I det beräknade förslagsanslaget ingår, såsom framgår av propositionen, 85,000 kronor till reseersättning till nämndemän för tjänstgöring vid s. k. trenämnds- och extrating, vilket även utgått tillförne, och 170,000 kronor såsom reseersättning till nämndemän för tjänstgöring vid de ordinarie tingsammansträdena beräknat för första halvåret 1932.

I vid propositionen fogade bilagan över kostnaden till reseersättning för de ordinarie tingsammansträdena beräknas densamma uppgå till 298,000 kronor per år.

Sedan hedenhös har uppdraget att vara nämndeman ansetts vara ett förtroendeuppdrag, för vilket ersättning icke skall utgå. Det har ansetts och anses fortfarande, att den person, som utses till nämndeman, besitter det förtroende från befolkningens sida, som gör honom skickad att utöva domarekallet i enlighet med vad eden bjuder "i alla domar rätt göra", och detta bör för honom vara en plikt, som han, ehuru uppdraget icke medför några ekonomiska fördelar, känner sig böra utföra till sina medmänniskors gagn.

Den uppfattningen, att nämndemansuppdraget är ett förtroendeuppdrag, som icke bör avlönas, delas, såsom framgår av propositionen, av 1898 års statsutskott, som i sitt utlåtande säger bl. a., "att nämndemansinstitutionen vore och enligt utskottets förmenande borde förbliva byggd på den grundsats, att befattningen såsom nämndeman vore ett på medborgarnas förtroende grundat hedersuppdrag, för vilket avlöning ej borde uppbäras, och att fördenskull utskottet, vilket icke försport, att någon svårighet uppstått att finna lämpliga personer till besättande av lediga nämndemansbefattningar, finge hemställa, att motionen i frågan icke måtte av riksdagen bifallas".

Processkommissionen har även i sitt den 15 december 1926 avgivna betänkande haft sina tankar på faran, att uppdraget skall ge någon ekonomisk vinning, då den säger: "faran härför bör givetvis icke underskattas".

Vidare bör det beaktas, att en icke obetydlig del av nuvarande häradsnämnderna själva vid avgivande av infortrat yttrande ansett, att kostnadsersättning icke bör utgå.

Det har bebådats, att en ny processreform kommer att framläggas vid innevarande års riksdag, och det finnes skäl, som talar för, att även denna fråga först bör komma till avgörande i sammanhang därmed.

Det beräknade utgiftsbeloppet, som nu anses böra stanna vid 298,000 kronor, vilket alltså endast avser resekostnader, torde, att döma av departementschefens yttrande i propositionen, icke ha några utsikter att i framtiden stanna därvid, enär det anses, att dagtraktamentsersättning även är befogad. Skulle så bliva, torde utgiftsposten för häradsnämnderna uppgå till 1,5 milj. kronor.

Under nu rådande depressionstid och då icke något egentligt krav från vederbörande ersättningstagares sida framkommit, såvitt oss är bekant, måste det anses mindre välbetänkt att ytterligare belasta statskassan med en utgift, som för närvarande icke kan anses trängande.

På grund av vad vi sålunda anfört, få vi vördsamt hemställa,

att riksdagen avslår Kungl. Maj:ts proposition nr 49, i vad den avser ökat anslag.

Stockholm den 11 februari 1931.

Ivar Anderson.

A. J. Johansson
i Bro.

S. P. Hollertz.

Nils Persson
i Grytterud.